

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

EM 2022/92

18. oktober 2022

Agathe Fontain

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at lave et grønlandsk register over Inuit baseret på frivillig registrering samt tilhørende valgregister, inspireret af den norske ordning for sametingets valgmandtall (grønlandsk folkeregister og valgregister).

Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Naleraq.

Ordførertale:

Naleraq foreslår, at Naalakkersuisut skal oprette et register over Inuit baseret på frivillig registrering inspireret af den norske valgordning for Sametinget.

Vi har i Grønland en ordning, hvor vi som et oprindeligt folk under staten, har vores eget parlament og vores egen regering, og har dermed opnået retten til - indenfor de fleste områder i samfundet - at lave vore egne love og tage vore egne beslutninger på regeringsniveau. Disse rettigheder betragtes af andre oprindelige folk i verden som enestående og eftertragtede værdige. Vi er et oprindeligt folk i den danske stat, og vi er beskyttet af ILO konvention 169 og deklARATIONEN om oprindelige folk. Men vi er også anerkendt som et folk med selvbestemmelsesret indenfor staten. Derfor har vi også et Selvstyre.

Vores parlament har vedtaget forskellige valglove, og de er bundet til statens grundlov. Sådan er det, så længe vi er under den danske stat.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Men vi er også enige om, at Grønland skal arbejde hen imod endnu større selvstændighed.

Inuit Ataqatigiit har som mål at opnå selvstændighed for Grønland, økonomisk såvel som folkeretsligt. Landets politiske og økonomiske udvikling skal være bæredygtigt menneskeligt, socialt og miljømæssigt og tage udgangspunkt i vores grønlandske kultur. Samfundet og dets institutioner opbygges på demokratiske principper og værdier og under respekt for de universelle menneskerettigheder. Det skal sikres, at værdier skabt i samfundet kommer hele samfundet til gode. Den gensidige respekt, ligestilling, lighed og social solidaritet med hinanden er grundlaget for partiets politiske arbejde.”

Inatsisartut nedsatte i 2017 i enighed en forfatningskommission. I kommissoriet for forfatningen hedder det:

”Forfatningen skal være baseret på og danne ramme om det grønlandske folks kultur, sprog og identitet. Historisk betragtet vil udgangspunktet for inddragelsen af kultur, sprog og identitet være grønlandsk, hvilket vil sige det oprindelige grønlandske folks. Men forfatningen skal tage fuldt hensyn til, at der i nutidens Grønland findes mange borgere med anden baggrund.”

Kommissionens opgave er at komme med forslag til de enkelte bestemmelser i en grønlandsk grundlov, og de vil handle om nationalitet, valgret og mange andre bestemmelser med respekt for og grundlag i grønlandske værdier.

Alle disse pointer fremdrager vi, fordi de er grundlæggende og vigtige.

I det fremlagte beslutningsforslag foreslås et register for Inuit som en selvstændig befolkningsgruppe i det selvstyrende Grønland. Folk kan frivilligt vælge, om de vil stå i sådan et register. Inuit Ataqatigiit sætter

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

spørgsmålstegn ved, hvad vi skal bruge et sådant register til? Hvis kun 500 melder sig frivilligt til at stå i registeret, hvad skal vi så bruge det til? Vi forstår ikke formålet med forslaget. Vi kan også spørge: Hvem skal have ret til at stå i registeret? Forslaget vil ikke bare gøre forskel på folk, men vil også bidrage til mere administration, og det synes vi ikke er en god idé.

Vi borgere i Grønland tilhører det grønlandske folk, uanset hudfarve. FN's menneskerettighedserklæring, som vi også følger i Grønland, slår fast, at det enkelte menneske har sin frihed til at identificere sig, f.eks. som grønlænder, dansker eller andet. Dermed kan også hvem som helst være repræsentant for Grønland i råd som f.eks. Inuit Circumpolar Council.

Vi er et folk. Et anerkendt folk. Og vi påberåber os stolt at være et oprindeligt folk. Vi er rollemodeller for andre oprindelige folk. Ikke kun i Arktis, men i hele verden. Samerne og andre oprindelige folk er imponerede over vores rettigheder og ser os som en god samarbejdspartner. I Rigsfællesskabet er både ILO konvention nr. 169 og FN's Deklaration for oprindelige Folk ratificeret. Det har intet andet land i Arktis gjort.

Det er ikke ensbetydende med, at der ikke kan gøres mere for at fremme vores rettigheder og ligestillingen som oprindelige folk. Tværtimod så forpligter det. Vi bør styrke vores indsats for at involvere folk mere. I forskning, i råstofprojekter og mange andre steder. Princippet om fri, forudgående og informeret samtykke er vigtigt i deklARATIONEN, og her mener Inuit Ataqatigiit vores indsats kan forbedres.

Store administrationsomkostninger er ikke hvad vi har brug for. Vi har brug for at arbejde for reelle menneskerettigheder. Bedre levevilkår for vores borgere. Bedre sundhed, bedre folkeskoler og bedre hjælp til sårbare familier. Hvis vi

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

vælger at bruge pengene på administration i stedet for varme hænder, som vi har så hårdt brug for, så prioriterer vi efter Inuit Ataqatigiits mening forkert.

Med disse ord tilslutter vi os Naalakersuisuts ændringsforslag.